

NOU 2015:8 – Fremtidens skole

Høringsuttalelse fra styret i Religionslærerforeningen i Norge

I den offentlige utredningen om fremtidens skole i Norge omtales både de kompetanser som kreves i fremtidens Norge og hvordan fag og fagområder kan fornyes i skolen.

Religionsfagene er utelatt i utredningen

I utredningen brukes betegnelsen samfunnsfag og etikkfag i mange sammenhenger. Det er ikke definert hva utvalget mener med etikkfag. Tradisjonelt har etikk vært et sentralt tema i religionsfagene (KRLE, Kristendom, religion, livssyn og etikk i grunnskolen og Religion og etikk i videregående skole), men disse fagene nevnes ikke spesielt i utredningen. Det er derfor grunn til å stille spørsmål om betegnelsen etikkfag også omfatter disse fagene, eller om det er et nytt fag som omtales i fagområdet samfunnsfag og etikkfag. Det vil i så fall være underlig i en tid da religioner og livssyn stadig blir mer synlige og viktige i samfunnet.

Det er også grunn til å stille spørsmål om hvem som skal undervise i disse fagene. Samfunnsfaglærere har lite etikk- og religionskunnskap i sin faglige utdanning. Det skal mye etterutdanning til for å være kvalifisert til å undervise i etikk og religion på en forsvarlig måte. Lærere i etikk vil heller ikke være kvalifiserte til å undervise i samfunnsfag.

Det ville være naturlig at religionsfagene i sin helhet utgjorde en selvstendig del av fagområdet samfunnsfag og etikkfag. Ikke minst fordi det i fagene KRLE og Religion og etikk finnes mange av de kunnskapene, ferdighetene, verdiene og mulighetene for identitetsutvikling som utvalget mener er viktige at elevene har når de kommer ut av skolen og ut i et samfunn preget av et kulturelt og religiøst mangfold. I religionsfagene får elevene kunnskaper om ulike religioners verdigrunnlag, de blir kjent med at mennesker med forskjellige religioner har denne religionens etiske tenkning som grunnlag, og de får anledning til å bli kjent med, diskutere og føre dialog med hverandre og dermed få forståelse for kulturell og religiøs forskjellighet. Det er sentralt i religionsfagene at elevene skal utvikle kritisk sans og ikke minst skal de lære seg kildekritikk.

Det er også verdt å understreke at religionsfagene er et av de fagene i skolen der fag der elevene får anledning til å undre seg, og ikke minst bidrar fagene til elevenes utvikling: «*Som holdningsdannende fag skal religion og etikk også gi rom for refleksjon over egen identitet og egne livsvalg. Opplæringen i faget skal bidra til å stimulere hver enkelt elev i arbeidet med livstolknings- og holdningsspørsmål.*» (Formål med faget, Læreplan for religion og etikk VG3)

Arbeidsmåtene i fagene støtter opp under de fire kompetanseområdene i utvalgets forslag: fagspesifikk kompetanse, kompetanse i å lære, kompetanse i å kommunisere, samhandle og delta og kompetanse i å utforske og skape, ved at de lærer å samtale, drøfte, diskutere og føre dialog.

Like viktig som at alle elever trenes i etisk tenkning, er det at alle elever har kunnskaper om religioner og livssyn. Elevene skal ut i et samfunn der de vil møte og arbeide sammen med mennesker som har en annen kulturell, religiøs og livssynsmessig bakgrunn enn dem selv. Da blir kunnskapen og forståelsen for andre grunnleggende i deres rolle som fremtidige arbeidstakere og samfunnsborgere. Læreplanen i Religion og etikk, VG3 ivaretar dette perspektivet: *«Religiøse, etiske og filosofiske spørsmål berører den enkelte og samfunnet som helhet, både som grunnlag for felleskap og som kilde til splid. Gjensidig toleranse på tvers av ulikheter i religion og livssyn er en forutsetning for fredelig sameksistens i et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn.»* (Formål med faget, Læreplan for religion og etikk VG3)

Dersom fagområdet bare skal ha byggesteiner som omfatter samfunnsfag og etikkfag, slik utvalget skisserer, vil vesentlige deler av grunnskunnskapen bli borte. Den grunnleggende kunnskapen i fagene er viktig for den dybdekunnskapen som utvalget ser på som særdeles viktig.

Styret i religionslærerforeningen mener at etikk er viktig for alle elever, og at etikk bør synliggjøres og undervises også i den yrkesfaglige delen av skolen, ikke bare i studiespesialiserende programfag. Styret i Religionslærerforeningen mener også at dersom religion, livssyn og etikk og filosofi blir en del av det store fagområdet Samfunnsfag og etikkfag og bør de likevel undervises som egne fag i alle deler av skolen.

Kristiansand, 8.10.2015

For styret i Religionslærerforeningen i Norge

Kari Repstad

Styreleder